

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 13. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: tirsdag den 13. december 2016
Tidspunkt: kl. 11.30
Sted: vær. 2-133

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Claus Kvist Hansen (DF), Carsten Kudsk (DF), Jan E. Jørgensen (LA), Peter Hummelgaard Thomsen (S), Søren Søndergaard (EL) og Nikolaj Villumsen (EL).

Desuden deltog: justitsminister Søren Pape Poulsen samt Nick Hækkerup (S) og Henrik Dahl (LA) fra Retsudvalget.

Punkt 1. Orientering om status for fremtidig dansk tilknytning til Europol

KOM (2013) 0173

EU-note (16) – E 6 (EU-note af 25/10-16 om Europol og samarbejdet med tredjelande og internationale organisationer)

EUU alm. del (16) – bilag 221 (internt) (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (15) – bilag 697 (udvalgsmødereferat, side 907 FO, forhandlingsoplæg forelagt 13/5-15)

Justitsministeren: Folketingets Europaudvalg gav den 13. maj 2016 den daværende regering mandat til at anmode Kommissionen om en aftale om den tættest mulige tilknytning for Danmark til Europol.

Kommissionen har nu skitseret, hvordan en aftale kan se ud, og har foreslået en proces for en sådan aftale. Jeg vil i den forbindelse understrege, at der ikke er et skriftligt aftaleudkast. Kommissionen har overordnet tilkendegivet, hvad der kan tilbydes Danmark. Det er på baggrund af Kommissionens skitserede aftale, at jeg i dag orienterer udvalget.

I har fået udleveret materiale om den skitserede aftale. Materialet indeholder

- 1) et skema, som illustrerer den foreslåede proces for indgåelse af aftalen,
- 2) et skema over forskellene mellem Kommissionens skitserede aftale, Norges aftale og medlemmer af Europol,
- 3) et faktaark om den operative adgang til Europolis databaser og
- 4) et faktaark om indholdet af den aftale, som vi er blevet stillet i udsigt.

Jeg vil generelt i forhold til aftalens indhold og processen henvise til det udleverede materiale.

Det er Rigspolitiets vurdering, at den skitserede aftale på en række væsentlige områder er operativt tilfredsstillende for dansk politi. I forhold til adgangen til databaserne, er det Rigspolitiets vurdering, at den skitserede aftale på kort sigt sikrer dansk politi en tilfredsstillende adgang.

Det er dog Rigspolitiets vurdering, at den manglende direkte søgeadgang i nær fremtid vil indebære en meget væsentlig begrænsning af dansk politis mulighed for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet sammenlignet med medlemmer af Europol.

Der blev – som bekendt – indgået en politisk aftale i går aftes med alle Folketingets partier om Danmarks tilknytning til Europol efter 1. maj 2017. Jeg er glad for, at regeringen har fået opbakning til at gå videre, så vi forhåbentlig kan sikre Danmarks tilknytning til Europol efter den 1. maj 2017.

Den proces, vi nu skal i gang med, er tidskrævende og kompliceret. Men Kommissionen har forsikret os om, at det er muligt og realistisk, og at det i deres øjne er den bedst farbare vej frem. Det bliver vanskeligt, men ikke umuligt at nå. Og hvis vi undervejs finder ud af, at det ikke kan lade sig gøre, har vi en ny situation. I den situation vil et alternativ være en international aftale mellem Danmark og EU.

Jeg vil naturligvis fortsat holde Folketingets Europaudvalg orienteret om sagen, herunder når der måtte være et endeligt aftaleudkast om dansk tilknytning til Europol efter 1. maj 2017.

Carsten Kudsk sagde, at Dansk Folkeparti så Norge Plus-modellen som positiv. Han studsede over, at der blev sagt, at det ville blive et problem ikke at have fuld adgang. Hvis det var sådan, hvilken situation ville Norge, Island, Schweiz og eventuelt Storbritannien så stå i? Ville samtlige narko- og tyvebander og kriminelle komme til de lande, der ikke havde direkte adgang til registeret? Man talte også om, at det ville give problemer for dansk politi, at man kommer til at få direkte adgang til registeret via tablet i patruljevogne. I EU-lande som Bulgarien og Rumænien trives korrupsionen i politiet og i retsvæsenet. Ville ministeren føle sig tryk ved at tage på ferie i de lande, når politibetjentene der fik direkte adgang til alle oplysninger i Europolsystemet?

Claus Kvist Hansen sagde, at man i det sidste års tid havde været i tvivl om, hvor hurtigt forhandlingerne gik, og hvad der skete i dem. Kunne ministeren uddybe, hvornår forhandlingerne blev påbegyndt?

Nick Hækkerup spurgte, hvad der ville få tiden til at løbe fra aftalen, og hvor hurtigt det ville gå.

Formanden sagde, at da den tidligere justitsminister var i Europaudvalget den 13. maj 2016, var der tre forhandlingsoplæg: et om at få den tættest mulige tilknytning til Europol, men også et om tilknytning til Eurojust og et om tilknytning til PNR-direktivet. Hvor var man henne med hensyn til de to sidste ting?

Justitsministeren sagde, at der var tale om en balancegang. Ifølge politiet var aftalen operationelt håndterbar her og nu. Men aftalen skulle lige i mål, inden man begyndte at erklære problemet for løst. Der ventede hårdt arbejde. Danmark stod langt bedre end

Norge og de andre nævnte lande, bl.a. fordi man ville få en forbindelsesofficer i Europol. Det skulle man glæde sig over.

Ministeren svarede Nick Hækkerup, at det var det teknologiske fremskridt, der kunne blive en udfordring på et tidspunkt.

Ministeren svarede Carsten Kudsk, at han ikke var nervøs for, om en bulgarsk betjent tjekkede hans nummerplader, for han var ikke kriminel og havde ikke tænkt sig at blive det. Som medlem af Europol, må man stole på, at reglerne bliver overholdt. Udfordringen med den teknologiske udvikling måtte man håndtere, når den opstod, og det var ikke til at sige, hvornår den ville opstå. Når Danmark – forhåbentlig – fik aftalen hjem, måtte man holde øje med det. Det var også derfor, Folketinget skulle have en årlig statusdebat, hvor der også ville være en redegørelse fra Rigspolitiet om, hvorvidt der var udfordringer.

Ministeren svarede Claus Kvist Hansen, at statsministeren havde været i en løbende dialog med Kommissionen, men det var først inden for de seneste uger, at Kommissionen var kommet med nogle skitser til aftalen. Det havde været et langt forløb, og man måtte vente på Kommissionens udspil.

Ministeren kunne ikke svare Nick Hækkerup, om det var om 1, 2 eller 3 år, man ville få en udfordring, men det ville ske, den dag teknologien var sådan, at betjentene kunne stoppe en bil med udenlandske nummerplader og tjekke på deres telefon, om den var eftersøgt i Europol-lande. Det var derfor, man havde lagt en status over for partierne ind, som ville komme her i efteråret. Man skulle også drøfte, om det gav anledning til at gøre andet for politiet.

Ministeren svarede formanden, at Kommissionen havde sagt, at det mest hastende var Europol, som man derfor fokuserede på i første omgang. I begyndelsen af det nye år, vil Kommissionen vende tilbage til de danske ønsker om PNR og Eurojust, men det ville blive en stor udfordring.

Carsten Kudsk spurgte, om det var rigtigt forstået, at man først gav bulgarsk og rumænsk politi mulighed for at tilgå registeret på stedet, den dag korrupsionen var væk i Bulgarien og Rumænien. Som almindelig borger var det ikke et problem at få tjekket nummerplader, men Europol-registret skulle nødig gøre det muligt for en kriminel bagmand at få oplysninger om sine kriminelle kolleger via korrupte betjente. Kunne ministeren bekræfte, at man vil være fuldstændig sikker på, at korrupsionen i Bulgarien og Rumænien ikke trives, inden man går til systemets næste fase?

Søren Søndergaard sagde, at jo flere oplysninger man samler i et register, og jo flere der får adgang til det, jo større udfordring var der med at sikre, at der ikke blev utilsigtet adgang til det. Det var en diskussion, man løbende måtte have.

Søren Søndergaard spurgte, om ministeren kunne bekræfte, at med den aftale, der var lagt op til, ville der blive præcis den samme adgang til Europol som i dag. Man skulle måske bare søge via en anden kanal, og den, der søger, har en anden arbejdsgiver.

Hvor skulle de Europol-ansatte forbindelsesofficerer sidde og søge på Danmarks vegne? Der var vel ikke noget i aftalen, der indikerede, at de nødvendigvis skulle være i Haag. Man kunne forestille sig, at nogle sad i Haag, og at andre kunne sidde forskellige steder i Danmark, så alle ikke skulle henvende sig det samme sted. Var det ikke et rent ansættelsesmæssigt spørgsmål?

Søren Søndergaard spurgte til et svar, ministeren havde givet i weekenden på spørgsmål om forhandlingerne. Ministeren havde her svaret: "... en aftale mellem Danmark og Europol er statsretligt en mellemfolkelig aftale, der i denne henseende har samme karakter som en parallelaftale mellem Danmark og EU." Det bad han ministeren bekræfte.

Søren Søndergaards spurgte også om, hvad baggrunden var for, at der var krav om Schengenmedlemskab knyttet til aftalen. Aftalen byggede på, at Danmark var medlem af Schengen på mellemstatsligt niveau som nu. Hvis det var Kommissionens krav, var det jo bare sådan, men hvad var baggrunden for kravet? Handlede det om jura eller om politik? Han spurgte, fordi Storbritannien var fuldt og helt medlem af Europol, men ikke med i Schengen. Hvorfor krævede man så Schengenmedlemskab af Danmark, som ikke engang skulle være helt og fuldt med i Europol?

Nick Hækkerup sagde, at så vidt han havde forstået, blev den igangværende sag om skattesvig for mange milliarder kroner efterforsket i samarbejde med skattemyndighederne i andre lande inden for rammen af Eurojust. Hvis det var tilfældet, var det jo et meget godt eksempel på, hvor vigtig Eurojust var for Danmark. Hvordan ville man sikre, at Danmark også fremover kan være med i det samarbejde? Hvilken proces så ministeren foran sig? Lå det i aftalen, at Danmark skal være med i fremtidige Schengenretsakter for at opretholde sin tilknytning til Europol?

Peter Hummelgaard Thomsen undrede sig over det svar, der havde floreret i weekenden, for man havde hele vejen igennem – også ved den tekniske gennemgang fredagen forinden – fået at vide, at det ikke var muligt at få en parallelaftale. Men nu sagde ministeren, at aftalen ville have samme karakter som en parallelaftale. Hvad mente han med det?

Peter Hummelgaard Thomsen spurgte, om det var sådan, at tilknytningen til Europol ville ryge, hvis et flertal i Folketinget besluttede, at Danmark træder ud af Schengen.

Justitsministeren svarede Carsten Kudsk, at det ikke var ham, der skulle sidde og vurdere korrupsionen i de andre EU-lande, og at Bulgarien jo også havde adgang til registret nu. Det, man endnu ikke havde, var muligheden for, at den enkelte betjent kan tilgå det på stedet. Det var Europol, der skulle vurdere, hvornår man var klar til det.

Ministeren svarede Søren Søndergaard, at der var tale om præcis samme adgang. Euro-pol-ansatte kunne sidde forskellige steder, hos NEC, PET eller hos Europol i Haag. Det afhæng af, hvor politiet vurderede, de skulle placeres. Det ville ikke nødvendigvis ændre sig, selv om ansættelsesforholdet gjorde det. De kunne også sidde herhjemme.

Ministeren svarede, at det var en statsretlig aftale, der havde samme karakter som en parallelaftale, men det var ikke en parallelaftale. En parallelaftale ville være 1:1, og det var det ikke, men statsretligt havde aftalen samme karakter. Han vidste næsten ikke, hvordan han skulle svare anderledes på det.

Ministeren sagde, at Schengenmedlemskab var Kommissionens krav. Man måtte se på, hvilken tilknytning Storbritannien ville få som tredjeland. Her kunne det blive et problem for dem, at de ikke var med i Schengen. Det handlede nok også om, at Kommissionen skulle argumentere for, at Danmark fik en bedre aftale end Storbritannien, som ville melde sig ud af EU. Man havde så fundet denne konstruktion, hvor Kommissionen kræver Schengenmedlemskab.

Ministeren bekræftede Nick Hækkerup i, at skattesvigsagen efterforskes gennem Eurojust. Han var helt enig i, at det var vigtigt for Danmark at være med i Eurojust, men kunne ikke sige, hvordan den fremtidige proces ville blive. Kommissionen havde i første omgang sagt til statsministeren, at det først var Europol, og så ville det handle om Eurojust i det nye år.

Der var ingen ændring i Danmarks Schengenmedlemskab. Ligesom det var i dag, skulle Danmark også fremover tilslutte sig det, der kommer.

Ministeren svarede Peter Hummelgaard Thomsen, at det ikke var en parallelaftale, men af statsretlig karakter. Han bekræftede også, at Europol-tilknytningen forudsatte Schengenmedlemskab.

Nick Hækkerup spurgte opklarende, om det var den statsretlige konstruktion, man refererede til, når man sagde, at aftalen var statsretlig. En parallelaftale er en mellemstatslig aftale, og det her var også en mellemstatslig aftale, men indholdet af aftalerne var ikke det samme. Den statsretlige karakter er, at det er en mellemstatslig og ikke en overstatslig aftale, men indholdet lå milevidt fra, hvad en parallelaftale ville være.

Søren Søndergaard sagde, at Danmark var medlem af Schengen på mellemstatsligt niveau. Når der kom nye Schengenretsakter, fik Danmark 6 måneder til at beslutte, om man vil være med eller ej. Hvis man sagde nej, kunne man i EU vedtage sanktioner mod Danmark og i sidste ende smide Danmark ud af Schengen. Hvis det skete, ville Europol-aftalen også ryge. Var det rigtigt forstået?

Søren Søndergaard nævnte også de problemer, der kunne komme med øget adgang i kraft af teknologisk udvikling. Danmark burde udnytte alle de muligheder, man måtte få, til

at forbedre aftalen, inden de udfordringer opstod. Denne aftale etablerede et grundlag, og Danmark kunne løbende i forhandlinger med Kommissionen forsøge at forbedre tingene. Nogle gange var Danmarks stemmer afgørende, og her kunne man benytte situationen til at gøre opmærksom på danske interesser.

Justitsministeren bekræftede, hvad Nick Hækkerup sagde. Ministeren bekræftede Søren Søndergaards udlægning af forholdet mellem Schengenmedlemskab og Europol-aftalen. Han svarede Søren Søndergaard, at man i første omgang fokuserede på denne aftale, der skulle i hus. Der ville være en løbende revision, og han var enig i, at man skulle søge al den indflydelse, man kunne. Det var fornuftigt, at de havde aftalt en årlig statusdebat og redegørelse fra Rigspolitiet, så man holdt sig opdateret.

Formanden takkede ministeren for forelæggelsen.